

Týždeň od 8. do 14. januára

BOŽIE ZMLUVY S NAMI

TEXTY NA TENTO TÝŽDEŇ

Mat 10,22; Ján 6,29; 5Moj 28,1–14; Prísl 3,1–10; Mal 3,7–11; Mat 6,25–33

ÚVODNÝ TEXT

¹Ak budeš naozaj počúvať hlas Hospodina, svojho Boha, zachovávať a uskutočňovať všetky jeho príkazy, ktoré ti dnes dávam, Hospodin, tvoj Boh, ťa vyvýši nad všetky národy zeme. ²Keď budeš poslúchať slovo Hospodina, svojho Boha, spočinú na tebe všetky tieto požehnanie a budú ťa sprevádzať. (5Moj 28,1.2)

Je pozoruhodné, že Boh s nami uzavrel zmluvy. Väčšina z nich je bilaterálna (dvojstranná), čo znamená, že obom stranám (Bohu aj ľuďom) vyplývajú zo zmluvy určité záväzky. Príkladom bilaterálnej zmluvy je: „Ak ty urobíš toto, ja urobím tamto.“ Alebo „Ja vykonám toto, ak ty vykonáš tamto.“

Zriedkavejší typ zmluvy je jednostranný: „Vykonám toto, či už ty svoj diel vykonáš alebo nie.“ Niektoré zo zmlúv, ktoré Boh uzavrel s ľudstvom, sú jednostranné. Tu je niekoľko príkladov:

- „Lebo on dáva vychádzať slnku nad zlými aj nad dobrými a zosiela dážď na spravodlivých aj nespravodlivých.“ (Mat 5,45) Nech je naše konanie akékoľvek, spravodlivé alebo nespravodlivé, Boh dáva vychádzať slnko a dáva padať dážď. (Samozrejme, okrem výnimočných prípadov, keď Boh použije napríklad sucho ako trest. Pozri napríklad 1Kráľ 17,1–7.)

- Po potope Boh sľúbil ľudstvu a „všetkým živým bytostiam“, že už nikdy nepríde ďalšia potopa, ktorá by pokrýla celú zem (pozri 1Moj 9,9–16), a to bez ohľadu na naše činy.

- „Kým bude trvať zem, sejba ani žatva, chlad ani horúčava, leto ani zima, deň ani noc neprestanú.“ (1Moj 8,22) Ročné obdobia budú prichádzať a odchádzať bez ohľadu na konanie človeka.

Tento týždeň sa budeme venovať niekoľkým dôležitým bilaterálnym zmluvám medzi Bohom a Jeho deťmi. Modlime sa, aby sme z Božej milosti dodržiavali naše záväzky plynúce so zmluvy s Bohom.

OSNOVA LEKCIE

Pri štúdiu tejto lekcii si pripomenieme, k čomu sa vo vzťahu k nám Boh z lásky zmluvne zaviazal (aj keď si to nijako nezaslúžime), ale aj to, akú reakciu na túto milosť od nás očakáva.

- Ján 6,29; 1Ján 5,13: Spasenie a naša odpoveď viery (nedeľa)
- 5Moj 28,1.2.13.14: Milosť a naša odpoveď poslušnosti (pondelok)
- Prísl 3,1–12: Jeho dobrota a naša odpoveď vďačnosti (utorok)
- Mal 3,6–12: Desiatky – naša odpoveď vernosti (streda)
- Mat 6,25–34: Jeho starostlivosť a naša odpoveď dôvery (štvrtok)

ZMLUVA SPASENIA

Toto som napísal vám, čo veríte v meno Božieho Syna, aby ste vedeli, že máte večný život. (1Ján 5,13)

Všetci vás budú nenávidieť pre moje meno. Kto však vytrvá až do konca, bude spasený. (Mat 10,22)

Ježiš im odpovedal: „Toto je Boží skutok, aby ste verili v toho, ktorého on poslal.“ (Ján 6,29)

¹⁰Preto sa tým viac usilujte, bratia, upevniť svoje povolanie a vyvolenie. Keď to budete robiť, nikdy sa nepotknete. ¹¹Tak budete mať štedro zaistený prístup do večného kráľovstva nášho Pána a Spasiteľa Ježiša Krista. (2Pet 1,10.11)

Kristova smrť na Golgote priniesla ponuku každému človeku, ktorý kedy žil alebo bude žiť. Na rozdiel od prísľubu ročných období, spása nie je jednostranná. Boh ju síce ponúka každému ako dar, ale závisí od nás, ako na tento dar zareagujeme. Nesprávne presvedčenie, že každý bude spasený – či chce alebo nie, bez ohľadu na jeho postoj k daru spasenia – sa nazýva „univerzalizmus“.

Ježiš však jasne učil, že aj keď zomrel za celé ľudstvo, mnohí ľudia kráčajú po širokej ceste k zničeniu a večnej smrti (Mat 7,13.14).

Čo hovoria nasledujúce texty o spôsobe, akým ľudia prijímajú dar spasenia v Ježišovi Kristovi?

1Ján 5,13

Mat 10,22

Ján 6,29

2Pet 1,10.11

Apoštol Pavol vnímal dvojstrannú povahu zmluvy spasenia. Pavol vedel, že ho čoskoro popraví, a napriek tomu, že ho mnohí jeho spoločníci opustili, s dôverou napísal svojmu drahému priateľovi Timotejovi, že dodržal svoj koniec dohody: „⁶Ja mám byť už obetovaný, nastal už čas môjho odchodu. ⁷Dobrý boj som dobojoval, beh som dokončil, vieru som zachoval. ⁸Už mám pripravený veniec spravodlivosti, ktorý mi dá v onen deň Pán, spravodlivý sudca, no nie iba mne, ale aj všetkým, čo s láskou očakávajú jeho zjavenie.“ (2Tim 4,6–8)

Pavol vlastne hovorí: Som pripravený, [pretože] bojoval som dobrý boj, dokončil som svoju púť, zachoval som si vieru. Hoci odkazuje na to, že splnil svoj diel záväzku, bolo mu jasné, že spasený je len vierou, nie skutkami zákona. Svoje skutky alebo úspechy preto nevníma ako zásluhy, vďaka ktorým dostáva spasenie. „Veniec spravodlivosti“, ktorý ho čaká, je Ježišova spravodlivosť, ktorú si Pavol vierou privlastnil a držal sa jej až do konca svojho života.

- **Hoci spasenie je nezaslúžený dar, aký je rozdiel medzi tými, ktorí dar prijímajú a tými, ktorí ho neprijímajú? Čo si vyžaduje prijatie tohto daru?**

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

APLIKÁCIA

„AK BUDEŠ NAOZAJ POČÚVAŤ“

¹Ak budeš naozaj počúvať hlas Hospodina, svojho Boha, zachovávať a uskutočňovať všetky jeho príkazy, ktoré ti dnes dávam, Hospodin, tvoj Boh, ťa vyvýši nad všetky národy zeme. ²Keď budeš poslúchať slovo Hospodina, svojho Boha, spočinú na tebe všetky tieto požehnania a budú ťa sprevádzať. ... ¹³Ak budeš poslúchať príkazy Hospodina, svojho Boha, ktoré ti dnes prikazujem zachovávať a uskutočňovať ich, Hospodin ťa ustanoví za hlavu, nie za chvost. Budeš vystupovať čoraz vyššie a nebudeš upadať. ¹⁴Neodchyľuj sa ani napravo, ani naľavo, ani od jediného slova, ktoré vám dnes prikazujem, a nechod' za inými bohmi, aby si im slúžil. (5Moj 28,1.2.13.14)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Kniha Deuteronómium (5. Mojžišova) je zápisom Mojžišových posolstiev, ktoré sú rozlúčkou s druhou generáciou Izraelitov po štyridsiatich rokoch putovania púšťou. Tieto posolstvá boli odovzdané na moábskych rovinách východne od Jericha. Kniha Deuteronómium sa nazýva aj „Kniha napomenutí“.

V tejto knihe Mojžiš opisuje Božie verné zaobchádzanie s Izraelom. Rozpráva o cestách z vrchu Sinaj do Kádeš-Bárney na okraji zaslúbenej krajiny, ako aj o vzbure a štyridsiatich rokoch putovania po púšti. Nanovo Izraelitom pripomenul Desatoro a zdôraznil prinášanie darov. Ale hlavným cieľom Deuteronómia je rada poslúchať Boha a prijímať Jeho požehnania. Mojžiš vykresľuje Boha ako toho, kto má schopnosť a túžbu starať sa o svoj ľud.

Prečítaj si text 5Moj 28,1–14. Aké požehnania sú zaslúbené Izraelitom? Čo musí Boží ľud urobiť, aby sa v jeho živote naplnili?

Mojžiš veľmi túžil po tom, aby ľudia pochopili, že Boh pre nich pripravil úžasné, ba priam zázračné požehnania. Jeho slová „Ak budeš naozaj poslúchať“ zdôrazňujú, že ide o ich večný osud. Ide o dôležitý prejav reality slobodnej voľby. Izrael bol Božím vyvoleným národom, príjemcom veľkých požehnaní a nádherných zaslúbení. Tieto požehnania a zaslúbenia však neboli bezpodmienečné. Bolo potrebné ich uznať, prijať a konať podľa Božích požiadaviek. Nič z toho, čo Boh od svojho ľudu očakával, nebolo nespĺniteľné. „¹¹Tento príkaz, ktorý ti dnes dávam, nie je pre teba nepochopiteľný ani veľmi vzdialený. ¹²Nie je v nebi, aby si mohol povedať: ‚Kto vystúpi do neba, aby nám ho odtiaľ zniesol a dal ho počuť, aby sme ho mohli plniť?‘ ¹³Nie je ani za morom, aby si mohol povedať: ‚Kto zájde za more, aby nám ho priniesol a mohli sme ho počuť a plniť?‘ ¹⁴Ved' to slovo je veľmi blízko, v tvojich ústach a v tvojom srdci, aby si ho mohol dodržiavať.“ (5Moj 30,11–14)

Treba tiež pripomenúť, že okrem požehnaní v texte zaznievajú aj varovania pred kliatbami, ktoré by ich postihli, keby Boha neposlúchali (5Moj 28,15–68). Boh jasne hovorí, aké by boli následky hriechu a vzbury.

APLIKÁCIA ■ Čo pre teba znamená „naozaj počúvať“ to, čo ti Boh prikazuje konať?

CTI PÁNA

¹Syn môj, nezabudni na moju náuku a tvoje srdce nech dodržiava moje príkazy, ²lebo ti predĺžia dni a roky života a pridajú ti pokoj. ³Milosrdenstvo a vernosť nech ťa neopustia. Priviaž si ich na krk, napíš si ich na tabuľu srdca ⁴a získaš si tak priazeň a dobrú povesť v očiach Boha a ľudí. ⁵Dôveruj celým srdcom Hospodinovi a nespoliehaj sa na svoj rozum. ⁶Na všetkých svojich cestách ho poznávaj a on sám ti urovná chodníky. ⁷Nerob sa múdrom vo svojich očiach, ale maj bázeň pred Hospodinom a odvráť sa od zla. ⁸Uzdraví sa tvoje telo a vzpružia sa tvoje kosti. ⁹Ucti si Hospodina zo svojho majetku a z prvotín každej úrody; ¹⁰potom sa tvoje sýpky naplnia obilím a tvojimi lismi bude pretekať mušť. ¹¹Syn môj, neodvrhuj Hospodinovu výchovu a nezamrucuj sa pre jeho karhanie, ¹²lebo Hospodin karhá toho, koho miluje, ako otec syna, ktorého má rád. (Prísł 3,1–12)

Kniha Prísloví nie je ani tak o tom, čo je dobré a čo zlé, ako o tom, čo je múdre a čo hlúpe, bláznivé. Pri čítaní knihy si človek uvedomí výhody múdrosti a úskalí hlúposti.

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

Aké zaslúbenia sa nachádzajú v úvodnom texte Prísł 3,1–12? Čo sú „prvotiny každej úrody“? Akú úlohu zohrávajú v našom vzťahu k Bohu?

Boh od nás žiada, aby sme ho mali na prvom mieste aj pri správe nášho majetku. Vyjadrujeme tým, že On je vlastníkom všetkého a že sa o nás stará. Boh zároveň hovorí, že ak ho dáme na prvé miesto, potom požehná všetko ostatné. Dať Boha na prvé miesto je činom viery. Prejavujeme tým dôveru v Hospodina celým svojím srdcom. Ukazujeme, že sa spoliehame na Boha, nie na vlastnú múdrosť. To je mimoriadne dôležité, pretože v živote sa odohráva príliš veľa situácií, ktorým nerozumieme a nedávajú nám zmysel.

Zo všetkého najviac nás k viere v Boha a jeho lásku podnecuje to, čo vykonal na kríži. Ježiš je nielen náš Stvoriteľ (Ján 1,1–4) a náš Udrživateľ (Heb 1,3), ale aj náš Vykupiteľ (Zj 5,9). Ak si to uvedomujeme, potom dať Bohu prvotinu zo všetkého, čo nadobúdame, je to najmenej, čo môžeme urobiť.

„Pán si nielen činí nárok na desiatok, ale hovorí dokonca, ako mu má byť vyhradený. *Ucti si Hospodina zo svojho majetku a z prvotín každej úrody.* Zisťujeme, že nemáme najprv minúť svoje finančné prostriedky pre seba a Pánovi priniesť zvyšok, aj keby išlo o poctivý desiatok. Boží podiel má byť oddelený na prvom mieste.“ (RH 10. 11. 1896)

Boh hovorí, že ak ho dáme na prvé miesto, „potom sa tvoje sýpky naplnia obilím“ (Prísł 3,10). To však neznamená, že sa jedného dňa zobudíme a naše stodoly a sýpky budú zázračne naplnené. V živote veriaceho človeka to funguje inak. Biblia obsahuje mnoho zásad dobrého správcovstva, starostlivého plánovania a finančnej zodpovednosti. Našou prvou a hlavnou zodpovednosťou je vernosť v tom, k čomu nás Boh povoláva.

- **Ako sa môžeme naučiť dôverovať Bohu a Jeho zaslúbeniam aj v čase finančných ťažkostí a problémov, keď aj napriek našej vernosti zostávajú naše „stodoly“ prázdne?**

APLIKÁCIA

DOHODA O DESIATKOC

⁶„Ja, Hospodin, som sa nezmenil, ani vy ste neprestali byť synmi Jákobovými. ⁷Už za čias svojich otcov ste sa odchyľili od mojich ustanovení a nezachovávali ste ich. Vráťte sa ku mne a ja sa vrátim k vám,“ vraví Hospodin zástupov. „Pýtate sa: Ako sa máme vrátiť?“ ⁸Smie človek okrádať Boha? Vy ma okrádate. Pýtate sa: O čo ťa okrádame? O desiatky a pozdvihované obetné dary. ⁹Preto vás stíha kľatba, lebo ma okrádate vy, celý tento národ. ¹⁰Prinášajte celé desiatky do zásobárne. Keď bude potrava v mojom dome, potom ma vyskúšajte,“ vraví Hospodin zástupov, „či vám neotvorím okná nebies a nevylejem na vás nadmieru požehnaní. A bude po nedostatku. ¹¹Kvôli vám zabránim škodcom, aby vám neskazili plodiny zeme. Na poli nebude vinič bez plodov,“ vraví Hospodin zástupov. ¹²„Blahoslaviť vás budú všetky národy, lebo budete obľúbenou krajinou,“ vraví Hospodin zástupov. (Mal 3,6–12)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Medzi praktizovaním desiatkov a našim vzťahom k Bohu existuje úzke duchovné spojenie. Izraelitom sa darilo, keď poslúchali Boha a boli verní v desiatkoch. Keď desiatky zanedbávali, dostávali sa do ťažkostí. Zdá sa, že život národa bol neustálym striedaním protichodných období. Buď boli poslušní a prežívali prosperitu, alebo sa dostávali do vzbury, ktorej následkom boli problémy. Práve v jednom z týchto období nevery sa Hospodin prostredníctvom proroka Malachiáša prihovril k národu a navrhol mu dvojstrannú zmluvu.

Aké zaslúbenia a povinnosti sú uvedené v úvodnom texte (Mal 3,6–12)?

Hospodin ľuďom sľúbil, že ak sa k nemu vrátia, On sa vráti k nim. Keď sa pýtali, v čom má ich „návrät“ spočívať, výslovne im povedal, aby ho prestali okrádať o desiatky a dary. Kľatba, ktorá na nich doliehala, bola priamym následkom ich konania. Božie riešenie problému kľatby bolo nasledovné: „Prinášajte celé desiatky do zásobárne.“ (Mal 3,10) Ak sa ľud rozhodne poslúchnuť, potom Boh „otvorí okná nebies a vyleje na nich nadmieru požehnaní“ (Mal 3,11). Nadmiera požehnaní znamená, že ľud nebude mať v ničom nedostatok. Namiesto obáv o vlastnú existenciu budú môcť pomáhať druhým a Božie dielo bude napredovať.

„Ten, ktorý dal svojho jednorodeného Syna, aby za vás zomrel, uzavrel s vami zmluvu. Dáva vám svoje požehnanie a od vás vyžaduje, aby ste mu prinášali svoje desiatky a obety. Nikto sa nikdy neodváži povedať, že tento princíp nedokázal pochopiť. Boží plán týkajúci sa desiatkov a obetí je jednoznačne predstavený v tretej kapitole Malachiáša. Boh ľudí vyzýva, aby boli verní zmluve, ktorú s nimi uzavrel.“ (CS 75)

Jedno z období, keď bol národ verný Bohu a prežíval prosperitu, bolo počas vlády kráľa Ezechiáša (Chizkiju). V Judsku nastalo skutočné prebudenie a ľudia začali verne vracieť svoje desiatky a obeť do chrámového skladu. „Keď sa tá výzva rozniesla, naznášali Izraeliti množstvo prvotín obilia, muštu, oleja, medu a rôznych poľných plodín. Priniesli i mnoho desiatkov zo všetkého.“ (2Kron 31,5) Ľudia toho priniesli toľko, že kráľ videl „hŕby“ darov, ktoré boli dôkazom Hospodinovho požehnaní. Skladové priestory museli dokonca rozšíriť, aby bolo kde dary uskladniť.

APLIKÁCIA ■ Čo hovorí tvoj desiatok (alebo jeho nedostatok) o tvojej viere a o tvojom vzťahu k Bohu?

HĽADAJTE NAJPRV

²⁵Preto vám hovorím: **Nebudte ustarostení o svoj život, čo budete jesť a piť, ani o svoje telo, čo si oblečiete. Či nie je život viac ako jedlo a telo viac ako odev?** ²⁶Pozrite sa na nebeské vtáky: nesejú ani nežnú, ani nezhrmažďujú obilie do sýpok, a váš nebeský Otec ich živí. Či vy nie ste oveľa viac ako ony? ²⁷A kto z vás si môže svojou ustarostenosťou predĺžiť život čo len o jediný laket? ²⁸A prečo ste takí ustarostení o oblečenie? **Pozorujte polné lalie, ako rastú: nenamáhajú sa ani nepradú.** ²⁹No hovorím vám: Ani Šalamún sa v celej svojej sláve neoblekal tak ako hociktorá z nich. ³⁰Keď teda Boh takto oblieka trávu na poli, ktorá dnes je a zajtra ju hodia do pece, či neoblečie oveľa skôr vás, vy maloverní? ³¹Nehovorte teda ustarostene: **Čo budeme jesť? Čo budeme piť? Čo si oblečieme?** ³²Veď toto všetko zháňajú pohania; a váš nebeský Otec predsa vie, že to všetko potrebujete. ³³Hľadajte však najprv **Božie kráľovstvo a jeho spravodlivosť a toto všetko sa vám pridá.** ³⁴Nebudte teda ustarostení o zajtrašok, lebo zajtrašok sa o seba postará. Každý deň má dost vlastného trápenia. (Mat 6,25–34)

Marek v evanjeliu poznamenáva, že Ježiša ľudia počúvali s radosťou (Mar 12,37). Väčšina tých, ktorí Ježiša nasledovali vo veľkých zástupoch, patrila medzi obyčajných ľudí. Ich nasýtil na úbočí a oni počuli kázanie na vrchu. Ježišovo posolstvo znelo v podstate takto: *Viem, že sa snažíte zabezpečiť svoje rodiny. Trápíte sa, či budete mať dost jedla na každý deň. Usilujete sa zaoberať oblečenie, ktoré potrebujete, aby vám v noci nebolo zima. Môj návrh je však takýto...*

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

Aké zaslúbenie dal Ježiš v kázaní na vrchu vo veršoch Mat 6,25–34? Čo mali ľudia urobiť a aký postoj mali zaujať, aby sa toto zaslúbenie stalo realitou v ich živote?

Povedali sme si už, že mnohé Božie zaslúbenia majú prvky dvojstrannej zmluvy. To znamená, že na to, aby sme dostali požehnanie, musíme tiež urobiť svoj diel.

Prečítajte si nasledovné texty. Čo sa v nich hovorí o konaní človeka a aké zaslúbenie v nich Boh dáva? V čom spočíva „dvojstrannosť“ Božej ponuky?
Iz 26,3

1Ján 1,9

2Kron 7,14

Všetky tieto verše (a mnohé ďalšie) sa zaoberajú vzájomným prepojením Božieho a nášho konania. Boh je zvrchovaný Stvoriteľ a Udržiavateľ života. Zároveň platí, že spasenie je darom milosti, ktorý si nijako nemôžeme zaslúžiť. Napriek tomu máme aj my tu na zemi svoju úlohu vo veľkom spore. Pomocou posvätného daru slobodnej vôle sa musíme rozhodnúť, či budeme nasledovať nabádanie Svätého Ducha a poslúchneme to, k čomu nás Boh volá. Hoci nám Boh ponúka požehnanie a život, my si môžeme zvoliť kľatbu a smrť. Niet divu, že Boh hovorí: „Vyvol si teda život, aby si zostal nažive aj so svojím potomstvom.“ (5Moj 30,19)

■ **Aké rozhodnutia ťa môžu priviesť bližšie k Bohu? Ktoré rozhodnutia potrebuješ urobiť, aby si mohol v tejto rozbúrenej dobe prežívať pokoj?**

APLIKÁCIA

PODNETY NA ZAMYSLENIE

„Keď Boží ľud v ktoromkoľvek dejinnom období s nadšením a ochotne plnil Boží plán pravidelných darov [desiatkov] a prinášal svoje dary a obete, vždy prežíval večne platné zaslúbenie, že zdar vo všetkom konaní je úmerný tomu, ako poslúchajú Hospodinove požiadavky. Keď ľud uznal Božie nároky, plnil Božie požiadavky a svojimi darmi prejavil úctu voči Bohu, stodoly sa vrchovato naplnili. Keď však ľudia okrádali Boha v desiatkoch a obetiach, pocítili, že okrádajú nielen jeho, ale aj seba, pretože Boh obmedzil svoje požehnanie takou mierou, akou ľud obmedzil svoje obete Bohu.“ (3T 395)

Biblia veľmi jasne hovorí, že sme spasení jedine vierou, pretože spasenie je darom Božej milosti. Naša poslušnosť Božím príkazom a požiadavkám je odpoveďou na Božiu milosť, nijako nám však na ňu nevzniká nárok. Veď ak by to tak bolo, nešlo by ani o dar a ani o milosť (pozri Rim 4,1–4).

Keď sa pozrieme na Božiu dvojstrannú zmluvu s nami, môžeme vidieť na jednej strane Božie požehnanie a na druhej strane našu zodpovednosť. Naša pozitívna reakcia na Božiu ponuku spôsobuje, že si s ním vytvárame vzťah a ovplyvňujeme tým náš osud. Poslušnosť – vernosť a služba lásky – to je skutočný znak učeníctva. Viera nás neoslobodzuje od poslušnosti, naopak, je to viera a iba viera, čo nás robí účastníkmi Kristovej milosti, a to nám umožňuje žiť v poslušnosti, ktorú od nás Boh žiada.

NÁMETY NA SPOLOČNÉ UVAŽOVANIE

1. Hovorí sa, že ak by bol každý adventista verný v dávaní desiatkov, naša cirkev by mala viac než dosť peňazí na to, aby urobila všetko, čo potrebuje na šírenie posolstva. Ako v tejto oblasti pomáhate cirkvi, aby mohla konať dielo, na ktoré bola povolaná?
2. Zamyslíte sa viac nad myšlienkou, aké dôležité sú naše rozhodnutia a naše skutky vo vzťahu k Bohu. Čo potrebujeme urobiť, aby sme sa pri uvažovaní o dôležitosti skutkov poslušnosti (vrátane vernosti v desiatkoch a dobrého spravovania zverených darov) nechytili do pasce zákonníctva?
3. V triede sobotnej školy sa porozprávajte o aplikačnej otázke z utorkovej lekcie. Prečo prichádzajú do života ťažkosti aj napriek našej vernosti? Čo môžeme urobiť preto, aby sme sa v problémoch nenechali odradiť od Boha a od viery?